Ziekenhuisopnames bepalend voor alarmfase en aantal contacten

Niet het aantal besmettingen, maar wel het aantal ziekenhuisopnames zal straks bepalen onder welke code we vallen en hoeveel nauwe contacten nog mogelijk zijn. Waar de grens zal liggen, moeten de regeringen nog bepalen.

Dries De Smet, Simon Andries

Dinsdag 22 september 2020 om 3.25 uur

Duidelijke kleurcodes moeten aangeven met hoeveel mensen we bijvoorbeeld in de theaterzaal of het voetbalstadion mogen zitten. (Foto: Cristal Arena, Racing Genk) belga

Vergeet de bubbel van vijf. 'Daar is zoveel antireclame voor gemaakt dat hij verbrand is', stipte professor virologie Marc Van Ranst (KU Leuven) zondag al aan in De zevende dag. De vraag is wat er dan in de plaats moet komen.

Morgen hakt de Nationale Veiligheidsraad daarover definitief de knoop door, maar het overlegcomité van de verschillende regeringen in ons land boog zich gisteren al een eerste keer over de adviezen van de expertengroep. Ook onder die experts zijn de violen nog altijd niet volledig gelijkgestemd na een interne clash (<u>DS 19 september</u>), maar de grote lijnen van de strategie tekenen zich wel al af.

Kleurensysteem

Helderheid en duidelijkheid moeten deze keer centraal staan. Het adviesorgaan mikt daarom op een transparant systeem op basis van kleurencodes per provincies. Alarmfase rood kan dan bijvoorbeeld een absolute lockdown betekenen, terwijl alarmfase oranje een aantal, kleinere beperkingen inhoudt.

Het aantal opnames in de ziekenhuizen geven beter aan hoe ernstig de situatie is en hoe zwaar ons gezondheidssysteem onder druk staat

Het systeem moet maken dat ons land sneller kan schakelen, zoals bij de terreurniveaus, en dat ook bij toekomstige uitbraken onmiddellijk duidelijk is voor de burgers wat de precieze consequenties zijn. Het moet ook de - ellenlange discussies over al dan niet bijkomende maatregelen de wereld uit helpen. Onder meer Ierland heeft al een dergelijk gefaseerd systeem, haalde Van Ranst al aan in Het Laatste Nieuws.

Dat klinkt goed, maar in de praktijk leiden net de details van dat systeem nog tot stevige politieke discussie. Want waar ligt precies de grens voor de alarmfases? En hoe streng moeten de bijbehorende maatregelen zijn?

Goed anticiperen

De politici morden daarbij onder andere over de verschillende signalen van de wetenschappers: vanaf wanneer zitten we nu precies in een verontrustende situatie? Het adviesorgaan Celeval zet daarin al een eerste belangrijke stap en wil het zwaartepunt definitief verleggen van het aantal besmettingen naar het aantal ziekenhuisopnames. Het eerste was de voorbije maanden veel alarmerender dan het laatste, wat verwarring creëerde.

De redenering achter de keuze: de ziekenhuisopnames geven het best aan hoe ernstig de situatie is en hoe zwaar ons gezondheidssysteem onder druk komt te staan. Professor epidemiologie Pierre Van Damme (UAntwerpen) waarschuwt wel: 'Bij het opstellen van de fases moet er goed geanticipeerd worden. Dat doe je niet puur op basis van het aantal bevestigde gevallen in één dag. Je kijkt bijvoorbeeld ook naar de verdubbelingstijd, de aangroeisnelheid en het aandeel positieve testen.'

Individuele aanbeveling

Na het activeren van de alarmfases volgen automatisch de maatregelen. Die kunnen onder meer aangeven met hoeveel we nog in een theaterzaal of voetbalstadion mogen zitten. Hoe dan ook zoeken de experts daarbij naar een alternatief voor het onduidelijke bubbelsysteem. 'Dat we het aantal nauwe contacten moeten beperken, daarvan is iedereen overtuigd', zegt Van Damme. 'Samen met de burgers moeten we bekijken wat leefbaar is.'

Zo zou de regering in de toekomst elke individuele burger kunnen toestaan om een afgesproken aantal nauwe contacten te zien voor een bepaalde periode en afhankelijk van de fase. Die komen dan weliswaar boven op de contacten binnen het gezin.

Vandaag geldt een maximumaantal nauwe contacten per gezin. Maar 'het is eenvoudiger als het een individuele aanbeveling is', geeft Steven Van Gucht, hoofd virale ziekten bij Sciensano, aan.

Voor alle duidelijkheid: nauwe contacten zijn die ontmoetingen waarbij de coronaregels doorbroken worden: mensen aan wie u wel een knuffel geeft of bij wie u geen anderhalve meter afstand houdt.

Tot slot moet de Nationale Veiligheidsraad straks ook nog harde noten kraken over het al dan niet inperken van de verplichte quarantaine en het al dan niet verplichten van mondmaskers bij het sporten of op rustige plaatsen. Ook de experts blijven daarover nog verdeeld.

REACTIE MAARTEN VANSTEENKISTE · MOTIVATIEPSYCHOLOOG (UGENT)

'Perspectief geven is heel belangrijk'

Het nieuwe systeem zou mensen perspectief moeten geven en daardoor motiveren. 'Dat is psychologisch erg belangrijk en ook duurzaam op langere termijn', zegt Maarten Vansteenkiste, die geen lid is van Celeval maar er wel nauw bij betrokken wordt.

Uit een bevraging bij 6.000 mensen blijkt dat de burger zelf ook helemaal geen voorstander is om volledig vrijgelaten te worden. Een 'bubbel van maximum tien' wordt verkozen boven een carte blanche, waarbij geen maximumaantal geldt. 'Geen regels maakt de burger ongerust. De bevolking beseft dat stringente maatregelen nodig zijn, mits een goede uitleg wordt gegeven.' (dds)